

Sygn. akt VIII U 923/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SO Grażyna Łazowska	

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2022 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 25 czerwca 2021r. **nr** (...)

1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od 1 czerwca 2021r.,

2) zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 923/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 czerwca 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. D. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art.114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2022r., poz.504), ponieważ przedłożone kserokopie akt osobowych i angaży za okres zatrudnienia od 1 sierpnia 1965r. do 31 grudnia 1968r. pozostają bez wpływu na wysokość wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia ustalonego decyzją z 15 września 2020r., który wynosi 249,24%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez zobowiązanie organu rentowego do ponownego obliczenia świadczenia emerytalnego na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, po uprzednim odtworzeniu

wynagrodzeń ubezpieczonego z okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1965r. do 31 grudnia 1979r. w KWK (...) przed Sądem oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów procesu oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. D. urodzony (...) jest uprawniony do emerytury górniczej od 4 lipca 1990r., z tym że wypłata świadczenia została podjęta od 1 sierpnia 1990r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1985 – 1987 (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 19 kwietnia 1991r.). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 422,91% i został ograniczony do 250%.

Decyzją z 30 maja 2006r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do nowej emerytury górniczej od 1 marca 2006r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru – 422,91%, który ograniczono do 250%.

W rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego z 21 września 2010r. organ rentowy decyzją z 30 września 2010r. przyznał ubezpieczonemu prawo do nowej emerytury od 1 września 2010r. Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury i wskaźnik wysokości 422,91%, który został następnie ograniczony do 250%/ Świadczenie okazało się jednak mniej korzystne od dotychczas pobieranego.

W dniu 7 września 2020r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy emerytalnej przedkładając zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 26 sierpnia 2020r. z wykazanymi zarobkami z okresu zatrudnienia w KWK (...) z lat 1969 – 1990. Wynagrodzenia za lata 1969 – 1979 zostały wystawione na podstawie kartoteki osobowej, a za lata późniejsze na podstawie dokumentacji płacowej.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy decyzją z 15 września 2020r. odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem zarobku po przyznaniu świadczenia nie przekracza 250% i wynosi 249,24%.

W dniu 2 czerwca 2021r. ubezpieczony wystąpił z nowym wnioskiem o przeliczenie świadczenia na podstawie art.110a ustawy emerytalnej załączając do wniosku kserokopię dokumentacji osobowej dotyczącej zatrudnienia w KWK (...). W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną.

Ubezpieczony w KWK (...) był zatrudniony od 1 sierpnia 1965r. do 3 sierpnia 1990r. na stanowiskach:

- od 1 sierpnia 1965r. do 31 października 1966r. – stażysty pod ziemią,
- od 1 listopada 1966r. do 31 grudnia 1968r. – dozorca pod ziemią,
- od 1 stycznia 1969r. do 31 lipca 1969r. – nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią,
- od 1 sierpnia 1969r. do 30 czerwca 1970r. – sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią,

- od 1 lipca 1970r. do 31 stycznia 1974r. – sztygara przodkowego w oddziale wydobywczym o dużej koncentracji wydobywania pod ziemią,

- od 1 lutego 1974r. do 31 marca 1985r. – sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią,

- od 1 kwietnia 1985r. do 3 sierpnia 1990r. – sztygara oddziału wydobywczego pod ziemią.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu ubezpieczeń społecznych, rent i emerytur Z. T., który dokonał odtworzenia zarobków ubezpieczonego za sporne lata zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) 1965 - 1979 w oparciu

o dane znajdujące się w aktach osobowych oraz obowiązujące przepisy płacowe Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego obliczony z najkorzystniejszych 20 lat kalendarzowych (1971 – 1990), w tym z okresu przypadającego po przyznaniu świadczenia przekracza 250%. Biegły uwzględnił stawkę zasadniczą, specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy, a także dodatek funkcyjny wynikający z akt osobowych ubezpieczonego.

W piśmie procesowym z 9 sierpnia 2022r. organ rentowy stwierdził, że po uwzględnieniu w latach 1969 – 1979 wynagrodzenia zasadniczego i tylko deputatu węglowego oraz specjalnego wynagrodzenia z Karty Górnika, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego obliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych 1971 – 1990 wynosi 268,12%, a zatem ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia podstawy wymiaru w sposób określony w art.110a ustawy emerytalnej.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...), opinii biegłego sądowego Z. T. (opinia zasadnicza k. 15 – 50 akt oraz opinia uzupełniająca k.71 – 78 akt).

Sąd podzielił opinię biegłego sądowego Z. T., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całości zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegły w sposób czytelny i precyzyjny dokonał obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonał poszczególnych założeń. W tej sytuacji Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie dodatkowo, gdy ostatecznie nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Z opinii tej wynika, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, przekracza 250%, z czym zgodził się organ rentowy w piśmie procesowym z 9 sierpnia 2022r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. D. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022r., poz.504).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu).

Zdaniem Sądu w toku postępowania sądowego kwestia pobieranego wynagrodzenia musi być udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja dotycząca konkretnego pracownika stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym, a nie np. zeznania świadków, twierdzenia ubezpieczonego, gdy stosunek pracy

ma charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2007r. I UK 36/07, Sąd Apelacyjny w Szczecinie z 4 czerwca 2014r. III AUa 1136/13).

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu ubezpieczeń społecznych, rent i emerytur Z. T. celem ustalenia,

na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata zatrudnienia w KWK (...) 1965 – 1979,

co do których nie zachowała się dokumentacja płacowa, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury górniczej.

Z opinii biegłego wynika jednoznacznie, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa

do emerytury górniczej (1971 – 1990), przekracza 250%.

Skoro wskaźnik ten przekracza 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo

do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 tejże ustawy, co zresztą przyznał organ rentowy w piśmie procesowym

z 9 sierpnia 2022r.

Mając powyższe na uwadze Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, poczynając od 1 czerwca 2021r., to jest od miesiąca zgłoszenia wniosku, zgodnie z art.133 ust.1 pkt 1 tejże ustawy.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265).

(-) sędzia Grażyna Łazowska